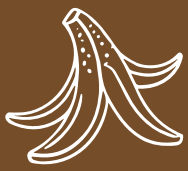
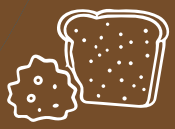
Śląskie. W DOBRYM OBIEGU

Dobre nawyki, które chronią środowisko i budują czysty region

FOLDER DLA MIESZKAŃCÓW

Hierarchia sposobów postępowania z odpadami

Hierarchia sposobów postępowania z odpadami pozwala zmniejszyć obciążenie środowiska naturalnego oraz optymalnie wykorzystać cenne surowce zawarte w odpadach. W myśl obowiązującego prawa są to następujące działania: uczymy się najpierw, jak minimalizować wytwarzanie odpadów. Planując codzienne działania, musimy pamiętać o fundamentalnej zasadzie: najlepszy odpad to ten, który nigdy nie powstał. A jeśli śmieci się pojawią?

Zapobiegaj powstawaniu odpadów

Nie kupuj na zapas,
zrób listę zakupów

Zrezygnuj
z foliówek

Unikaj jednorazówek
- weź swój kubek,
nie bierz jedzenia na wynos

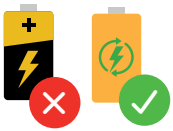
Pij wodę z kranu
zamiast
butelkowanej

Działaj tak, by w Twoim otoczeniu powstawało jak najmniej odpadów.

Przygotowuj do ponownego użycia

Niepotrzebne?
Nie wyrzucaj!
Napraw, sprzedaj, oddaj!

Stosuj
akumulatorki
zamiast baterii

**Naprawiaj i wykorzystuj ponownie przedmioty,
a jeśli ich nie potrzebujesz - sprzedaj albo przekaż innym.**

Odzyskuj - poddawaj recyklingowi

Segreguj i kompostuj - dzięki temu
z zebranych surowców powstaną nowe,
przydatne produkty.

Wiemy, co to porządek, gospodarność i szacunek do własnego podwórka. Dlatego te wartości przekuwamy na nowoczesne działanie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w każdej gminie obowiązuje selektywna zbiórka odpadów. Makulaturę, metale, tworzywa sztuczne, szkło oraz bioodpady zbieramy osobno, a to, co nie jest odpadem niebezpiecznym lub problemowym – trafia do pojemnika na odpady zmieszane.

Dlaczego to takie ważne?

Segregacja to prawny obowiązek każdego właściciela nieruchomości. Prawo krajowe i unijne stawia przed naszym regionem wysokie cele: musimy osiągnąć wymagane poziomy recyklingu, by chronić środowisko i naturalne zasoby Śląska. To, co starannie wydzielamy w domu, trafia do zakładów zagospodarowania, gdzie surowce przechodzą proces sortowania i zyskują „drugie życie" w procesie recyklingu. Z wyrzuconych przez nas materiałów powstają nowe, pożyteczne produkty. W ten sposób zamykamy obieg i dbamy o to, by nasz region rósł w siłę w harmonii z naturą.

Mieszkańcu, pamiętaj!

- **Zadbaj o formalności:** złóż aktualną deklarację lub zgłoś administracji osiedla dokładną liczbę osób zamieszkujących Twój lokal – to sprawiedliwe rozliczenie dla nas wszystkich.

- **Segreguj z zasadami:** postępuj tak jak wskazuje lokalny regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie.

- **Szanuj harmonogram:** pamiętaj o terminach wywozu i nigdy nie zastawiaj pojazdem miejsca odbioru odpadów.

- **Uiszczaj opłatę na czas:** za odbiór i zagospodarowanie odpadów płać terminowo, dbając o finansową równowagę naszej wspólnej przestrzeni.

Działajmy razem, bo dbając o porządek wokół nas, sprawiamy, że Śląskie będzie w dobrym obiegu!

METALE I TWORZYWA SZTUCZNE

PLASTIKOWE BUTELKI PO NAPOJACH* Z ZAKRĘTKAMI LUB BEZ NICH

PLASTIKOWE OPAKOWANIA PO ŚRODKACH CZYSTOŚCI/ KOSMETYKACH

KARTONY PO MLEKU I SOKACH* (OPAKOWANIA WIELOMATERIAŁOWE)

PLASTIKOWE OPAKOWANIA PO PRODUKTACH SPOŻYWCZYCH

PLASTIKOWE TORBY, WORKI, REKLAMÓWKI, INNE FOLIE

ALUMINIOWE PUSZKI PO NAPOJACH I SOKACH*

METALOWE OPAKOWANIA PO ŻYWNOŚCI (PUSZKI)

PUSTE OPAKOWANIA PO DEZODORANTACH I AEROZOLACH

METALE KOLOROWE

KAPSLE, ZAKRĘTKI OD SŁOIKÓW

FOLIA ALUMINIOWA

CZYSTY STYROPIAN OPAKOWANIOWY

NIE WRZUCAMY

- ✕ butelek i pojemników z zawartością
- ✕ plastikowych zabawek
- ✕ blistrów po lekach i zużytych artykułów medycznych
- ✕ opakowań po olejach silnikowych
- ✕ części samochodowych
- ✕ zużytych baterii i akumulatorów
- ✕ puszek i pojemników po farbach i lakierach
- ✕ zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

Co powstaje w procesie recyklingu?

- nowe opakowania
- odzież
- meble ogrodowe
- zabawki
- puszki
- kosze na śmieci
- oprawki do okularów

***OPRÓŻNIONE I ZGNIECIONE**

PAPIER

PAPIER BIUROWY I SZKOLNY

KSIĄŻKI I ZESZYTY

PAPIER PAKOWY

TORBY I WORKI PAPIEROWE

GAZET I CZASOPISMA

KATALOGI, ULOTKI, PROSPEKTY

OPAKOWANIA Z PAPIERU, KARTON, TEKTURĘ

NIE WRZUCAMY

- ✕ ręczników papierowych i zużytych chusteczek higienicznych
- ✕ papieru lakierowanego i powleczonego folią
- ✕ kartonów po mleku i napojach
- ✕ papierowych worków po nawozach i materiałach budowlanych
- ✕ zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru i naczyń jednorazowych
- ✕ tapet

Co powstaje w procesie recyklingu?

- opakowania na jajka
- papier ksero
- papier toaletowy
- bandaże
- maseczki ochronne
- filtry do kawy
- doniczki i podstawki
- kartony

Selektywna zbiórka papieru wymaga od nas nieco dyscypliny – do niebieskiego pojemnika/worka może bowiem trafić tylko czysta i sucha makulatura, pozbawiona zszywek, spinaczy, taśm itp.

Wilgotny, brudny czy zatłuszczony papier nie nadaje się do recyklingu.

Jeśli będzie on zabrudzony resztkami sosów, jedzenia czy zatłuszczony, nie da się go ponownie przerobić, ponieważ włókna papieru źle reagują na wodę, tłuszcz i klej – pęcznieją i tracą swoje właściwości – ich recykling jest już niemożliwy. Wystarczy, że do pojemnika/worka trafi jeden mocno zanieczyszczony odpad, a cała jego zawartość może stracić walor ponownego przetworzenia.

SZKŁO

SZKLANE BUTELKI

SZKLANE SŁOIKI

SZKLANE OPAKOWANIA PO KOSMETYKACH

NIE WRZUCAMY

- ✕ szyb okiennych, zbrojonych, luster
- ✕ porcelany, fajansu, ceramiki (w tym doniczek)
- ✕ szklanek, kieliszków, kryształów
- ✕ szkła okularowego
- ✕ szkła żaroodpornego
- ✕ zniczy z zawartością wosku
- ✕ żarówek, świetlówek, reflektorów
- ✕ opakowań po rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- ✕ monitorów i lamp telewizyjnych
- ✕ termometrów

Co powstaje w procesie recyklingu?

- szklane butelki
- szklane słoiki
- kafelki ścienne
- blaty kuchenne
- izolacje ścian
- szkła optyczne
- włókna szklane
- wsady hutnicze
- pasty czyszczące

Selektywna zbiórka szkła obejmuje tylko szkło opakowaniowe (butelki, słoiki). Innego rodzaju tłukące się odpady (np. kieliszki, ceramika, kryształ, lustro) nie nadają się do recyklingu. Każdy z nich ma inny skład chemiczny, różną temperaturę topnienia, a zatem ich wspólne przetwarzanie jest niemożliwe. Nie ma potrzeby usuwania z butelek czy słoików etykiet. Wystarczy opróżnić je z resztek, nie myć.

Pamiętaj, że myjąc odpady, zużywamy więcej wody, a dodatkowo generujemy ścieki.

BIOODPADY

RESZTKI ŻYWNOŚCI (BEZ MIĘSA, KOŚCI, OŚCI I NABIAŁU)

OBIERKI I RESZTKI OWOCÓW I WARZYW

ZGNIŁE OWOCE I WARZYWA

STARE PIECZYWO

ŁUPINY ORZECHÓW, GRZYBY

FUSY PO KAWIE I HERBACIE

SKORUPKI JAJ

POZOSTAŁOŚCI ROŚLINNE

STARE MĄKI, KASZE, RYŻE I MAKARONY

KORĘ, TROCINY, ZRĘBKI

ZWIĘDŁE KWIATY CIĘTE I DONICZKOWE (BEZ ZIEMI I DONICZEK)

TRAWĘ, LIŚCIE, ROZDROBNIONE GAŁĘZIE

NIE WRZUCAMY

- ✕ mięsa i kości, ości
- ✕ nabiału
- ✕ odchodów zwierząt
- ✕ martwych zwierząt
- ✕ ziemi, kamieni
- ✕ popiołu
- ✕ drewna impregnowanego
- ✕ sklejek, płyt wiórowych, pilśniowych i mdf oraz ich trocin

Wrzucaj luzem, bez foliówki!

Dobry obieg natury: kompostuj i wracaj do… korzeni

Czy wiesz, że nawet 30-50% wytwarzanych przez Ciebie odpadów stanowią bioodpady? Najlepszym sposobem na ich zagospodarowanie jest kompostowanie. Jeśli mieszkasz w domu jednorodzinnym, możesz to robić w przydomowym kompostowniku. Wystarczy wygospodarować trochę miejsca, a Twoimi bioodpadami zajmie się sama natura. W efekcie powstanie kompost doskonale nadający się do użyźnienia gleby. **W dodatku posiadacze kompostowników mogą uzyskać ulgę w opłacie za odbiór odpadów (fakt posiadania kompostownika należy najpierw zgłosić w urzędzie gminy).**

ODPADY ZMIESZANE
(RESZTKOWE)

PIELUCHY JEDNORAZOWE I ARTYKUŁY HIGIENICZNE

PAPIEROWE RĘCZNIKI, SERWETKI I CHUSTECZKI HIGIENICZNE

ZATŁUSZCZONY, ZABRUDZONY PAPIER

ODPADKI Z RYB, MIĘSA I KOŚCI

KIELISZKI, SZKLANKI CERAMIKA, FAJANS

LUSTRA, SZYBY OKIENNE

ZMIOTKI, ZIMNY POPIÓŁ*

ZUŻYTE ZABAWKI**

*jeżeli w gminie nie zbiera się selektywnie popiołów z gospodarstw domowych
** jeśli nie zawierają elementów elektrycznych i elektronicznych

NIE WRZUCAMY

- ✕ odpadów zbieranych w sposób selektywny
- ✕ zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- ✕ baterii i akumulatorów
- ✕ świetlówek i żarówek energooszczędnych
- ✕ oleju silnikowego i filtrów olejowych
- ✕ farb i rozpuszczalników oraz opakowań po nich
- ✕ gruzu
- ✕ leków

Środowiskowe i zdrowotne koszty nieodpowiedzialności

Dzikie wysypiska: toksyny zatruwają glebę i wody oraz stanowią śmiertelne zagrożenie dla zwierząt.

Odpady niebezpieczne: metale ciężkie degradują środowisko, a baterie mogą wywołać pożar w śmieciarkach i sortowniach.

Spalanie odpadów: uwalnia rakotwórcze dioksyny i pyły, niszcząc układ oddechowy i krążenia.

Niewłaściwa segregacja: obniża jakość surowców, przez co cały ładunek trafia na składowisko zamiast do recyklingu.

Co to jest PSZOK?

W każdym domu powstają odpady, których nie można wrzucić do zwykłych pojemników. Mogą być niebezpieczne, zbyt duże albo wymagają specjalnego przetwarzania. Dlatego istnieje PSZOK – Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. To miejsce, do którego mieszkańcy mogą w ramach opłaty „śmieciowej" bezpłatnie oddać problemowe odpady i mieć pewność, że zostaną one zagospodarowane w bezpieczny sposób.

PSZOK przyjmuje*:

*w zależności od gminy, w PSZOK-u mogą obowiązywać limity na określone frakcje odpadów (należy zapoznać się z regulaminem działania PSZOK-u)

Sprawdź lokalizację i godziny otwarcia PSZOK-u w Twojej gminie!

Nie potrzebujesz? Nie wyrzucaj! Stwórz obieg rzeczy!

Pamiętaj, że rzeczy, które Tobie są już niepotrzebne, a są w dobrym stanie, mogą być przydatne innym. Takie przedmioty (zabawki, książki, sprzęt sportowy itp.) można pozostawić w niektórych PSZOK-ach w dedykowanych miejscach (tzw. punktach drugie życie) - wówczas będą mogły trafić do osób zainteresowanych ich ponownym wykorzystaniem. Ważne, by rzeczy te były czyste i zdatne do ponownego użycia. **Sprawdź, czy w Twoim PSZOK-u działa taki punkt!**

Zdarza się również, że przy PSZOK-ach funkcjonują punkty napraw – skorzystaj z nich, jeśli Twój sprzęt można jeszcze naprawić.

Nie wyrzucaj! Daj drugie życie!

Użyj ponownie

Oddaj, wymień lub sprzedaj

Drugie życie, czyli kreatywna redukcja

Zamiast pochopnie wyrzucać, spróbujmy spojrzeć na „odpady" jak na surowce czekające na nowe zastosowanie. W myśl kampanii „Śląskie w dobrym obiegu" zapraszamy do podjęcia ekowyzwań.

Zrób tekstylny, wielorazowy woreczek na warzywa i owoce!

Masz w szafie starą firankę lub niepotrzebny kawałek materiału? Nie wyrzucaj go – zamień go w stylowy woreczek na zakupy i zrezygnuj z plastikowej „zrywki", która posłuży Ci na lata.

Kawałek starej firanki o wymiarach ok. 60 cm x 26 cm

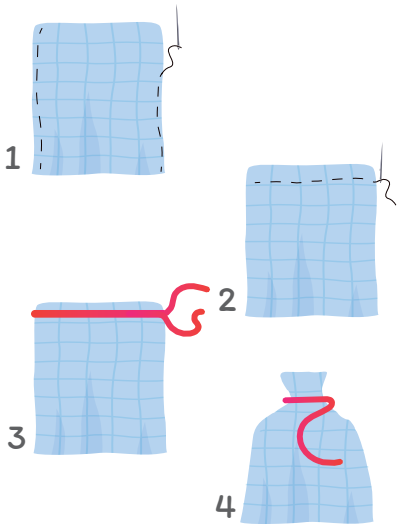
Nożyczki, igła z nitką

Tasiemka/ sznurek ok. 60 cm

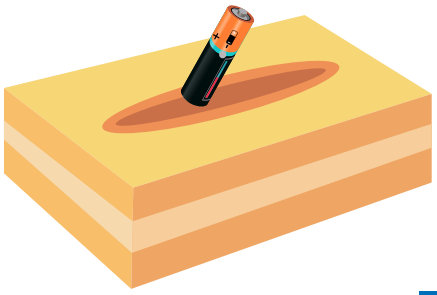
Sposób przygotowania:

Rozłóż przed sobą firankę tak, by krótszy bok leżał przed Tobą. Po jej złożeniu otrzymasz prostokąt o wym. ok. 26 cm x 30 cm. Zszyj obie części materiału po obu bokach (1). Górną, „otwartą" część worka (ok. 1,5 cm od krawędzi) przeszyj tak, by powstał „tunel" na tasiemkę (2). Uwaga, nie zszywaj ze sobą przodu i tyłu worka!
W tunel wsuń tasiemkę - musi wystawać z obu stron (3). Gotowe! Możesz ze swoim firankowym, wielorazowym woreczkiem iść na zakupy (4)!

Zrób pojemnik na zużyte baterie z pudełka po chusteczkach

Nie wyrzucaj baterii do zwykłego kosza – są niebezpieczne. Wykorzystaj puste pudełko po chusteczkach, by stworzyć domowy „magazyn" na baterie. Gdy się zapełni, po prostu zabierz je ze sobą przy okazji zakupów wrzuć do specjalnego pojemnika w sklepie lub zanieś do PSZOK-u.

Materiał przygotowany w ramach
kampanii informacyjno-edukacyjnej dotyczącej hierarchii
sposobów postępowania z odpadami realizowanej przez
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Województwo Śląskie

Śląskie.
W DOBRYM OBIEGU

WIĘCEJ NA:
www.przyroda.slaskie.pl